

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра фізичної реабілітації та медико-біологічних
основ фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фізичної реабілітації та медико-
біологічних основ фізичного виховання

Е.О. Жигульова

«26» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійними програмами Фізична реабілітація

спеціальностей 227 Терапія та реабілітація

галузі знань 22 Охорона здоров'я

мова навчання українська

2024-2025 навчальний рік

Розробник програми: Дмитро СОВТИСІК, кандидат біологічних наук,
доцент кафедри фізичної реабілітації та медико-
біологічних основ фізичного виховання, доцент

Ухвалено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ
фізичного виховання

Протокол № 09 від 26 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми

Евеліна ЖИГУЛЬОВА

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Здоров'язберігаючі технології» полягає у формуванні загальних та спеціальних (фахових предметних) компетентностей, програмних результатів навчання у майбутніх фізичних терапевтів та ерготерапевтів, які стосуються здатності цілеспрямованого використання здоров'язберігаючих технологій для збереження і зміцнення здоров'я, а також сприяння формуванню у студентів загальнокультурних і професійних компетенцій в області проектування застосування здоров'язберігаючих технологій в різних соціальних сферах.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика освітнього процесу
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2-й рік
Семестр вивчення	3 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити
Загальний обсяг годин	120 годин
Кількість годин навчальних занять	40 годин
Лекційні заняття	20 годин
Практичні заняття	20 годин
Семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	-
Самостійна та індивідуальна робота	80 години
Форма підсумкового контролю	залік

3. Статус дисципліни: вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки.

4. Передумовами для вивчення вибіркового освітнього компоненту «Здоров'язберігаючі технології» є знання та уміння й навички, набуті відповідно до робочих програм навчальних дисциплін освітнього компоненту професійної підготовки: «Анатомія людини», «Вступ до спеціальності», «Реабілітаційні технології», «Фізіологія людини», «Моделі надання послуг на основі міжнародної класифікації функціонування».

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення вибіркового освітнього компоненту професійної підготовки «Здоров'язберігаючі технології» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності.

Загальні компетентності:

- ЗК 01 знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 04 здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 05 здатність проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини;

- СК 08 здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії;

- СК 10 здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати;

- СК 11 здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення вибіркового компонента професійної підготовки «Здоров'язберігаючі технології» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

- ПР 01 демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів /клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню дозвілля громади;

- ПР 09 реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії;

- ПР 10 здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документами отримані результати;

- ПР 13 обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність;

- ПР 17 оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

Здобувачі вищої освіти після закінчення курсу мають **знати**:

- суть здоров'язберігаючих технологій, їх характерні особливості;

- особливості організації і проведення здоров'язберігаючих технологій серед дорослого і дитячого населення;

- роль і механізм здоров'язберігаючих технологій у вирішенні сучасних завдань збереження і зміцнення здоров'я осіб з обмеженими можливостями здоров'я.

Уміти:

- оперувати основними теоретичними знаннями в області здоров'язберігаючих технологій;

- застосовувати різноманітні здоров'язберігаючі технології (медичні, соціальні та професійні) серед дорослих та дітей при неврологічних, ортопедичних та найбільш розповсюджених патологічних станах та враженнях організму;

- диференційовано підходити до вибору технологій і методів здоров'язбереження, модифікувати існуючі та розробляти нові форми і методи збереження психологічного здоров'я на різних етапах онтогенезу з урахуванням структури порушення.

7. Методи навчання:

Словесні (розповіді-пояснення, діалогічний метод, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація, презентація) та практичні методи (практичні заняття); програмовий метод, метод моделювання, рольовий метод; вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання.

8. Засоби діагностики результатів навчання: практичне виконання робіт, виконання тестових завдань, самостійна робота, модульна контрольна робота, залік.

9. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						разом
	у тому числі						
	лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота		
ЗМ 1. Здоров'язберігаючі технології в реабілітації осіб з обмеженими можливостями (100 балів)							
Тема 1. Здоров'язберігаючі технології – поняття, загальна характеристика.	14	2	2	-	-	10	
Тема 2. Теоретико-методологічне обґрунтування проблеми здоров'язбереження.	14	2	2	-	-	10	
Тема 3. Здоров'язберігаючі технології при роботі з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я.	16	2	4	-	-	10	
Тема 4. Здоров'язберігаючі технології в корекційній роботі з особами з порушеннями зору.	16	4	2			10	
Тема 5. Здоров'язберігаючі технології в	14	2	2			10	

корекційній роботі з особами з вадами слуху.							
Тема 6. Здоров'язберігаючі технології в системі логопедичної роботи.	14	2	2			10	
Тема 7. Здоров'язберігаючі технології в процесі навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.	14	2	2			10	
Тема 8. Здоров'язберігаючі технології підвищення якості життя осіб з порушеннями опорно-рухового апарату.	18	4	4			10	
Разом за змістовим модулем 1	120	20	20	-		80	

10. Форми та методи поточного і підсумкового контролю.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 227 Терапія та реабілітація СВО «бакалавр» здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування, практичне виконання робіт, вирішення проблемних ситуацій, виконання творчих завдань, створення презентацій навчального матеріалу, аналіз виконаної роботи, здача самостійної роботи, залік.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1			Модульна контроль на робота	100 балів
Поточний контроль 80 балів			20 балів	

**Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами
і критерії оцінювання**

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує виправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Шкала оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Об'єм пройденого матеріалу	Результат контролю	Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання
Змістовий модуль 1 (80 балів)		
Заняття 1. Здоров'язберігаючі технології – поняття, загальна характеристика. Дати характеристику сучасного розуміння здоров'я людини і його основних складових. Охарактеризувати принципи та дати класифікацію здоров'язберігаючих технологій.	Виконання тестової контрольної роботи з даної теми.	4 –12
Заняття 2. Теоретико-методологічне обґрунтування проблеми здоров'язбереження. В чому полягає актуальність проблеми здоров'я людини і які шляхи вирішення її. Розкрити суть методології і методики формування здорового способу життя.	Продемонструвати теоретичну підготовку з теми і дати характеристику здорового способу життя та сучасних здоров'язберігаючих технологій: технології збереження і стимулювання здоров'я; технології навчання здоровому способу життя; корекційні технології.	4 – 12
Заняття 3. Здоров'язберігаючі технології при роботі з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я. Охарактеризувати дітей з обмеженими можливостями. Використання здоров'язберігаючих технологій при роботі з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я. Інклюзивна освіта, її особливості.	Продемонструвати теоретичну підготовку з теми і розкрити загальні закономірності психічного розвитку осіб з обмеженими можливостями здоров'я. Які є основні принципи інклюзивної освіти. Навести приклади здоров'язберігаючих технологій в інклюзивній освіті.	4 – 12
Заняття 4. Здоров'язберігаючі технології в корекційній роботі з особами з порушеннями зору. Класифікація, причини, корекція і профілактика порушень зору. Вторинні відхилення у розвитку дітей з зоровими аномаліями, їх характеристика.	Продемонструвати теоретичну підготовку з теми і назвати основні симптоми порушення зору. Навести приклади сучасних здоров'язберігаючих технологій в комплексній допомозі дітям з порушенням зору. Продемонструвати елементи здоров'язберігаючих технологій В. Базарного.	4-12

<p>Заняття 5. Здоров'язберігаючі технології в корекційній роботі з особами з вадами слуху. Види, ступінь та класифікація порушень слуху. Основні особливості психічного розвитку дітей з порушеннями слуху. На основі яких принципів формуються здоров'язберігаючі технології для даних порушень слуху.</p>	<p>Дати теоретичну характеристику порушень органу слуху. Розкрити причини та чинники цих порушень, їх профілактика. Продемонструвати на прикладах як використовуються здоров'язберігаючі технології на заняттях з розвитку мовленнєвого слуху і формуванню вимови у дітей з порушеннями слуху.</p>	<p>4-12</p>
<p>Заняття 6. Здоров'язберігаючі технології в системі логопедичної роботи. Розкрити організацію здоров'язберігаючої діяльності логопеда в дошкільному освітньому закладі. Суть здоров'язберігаючих технологій в системі логопедичної роботи з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я.</p>	<p>Розкрити теоретичну суть даної теми і виділити основні напрямки здоров'язберігаючої діяльності. Як використовуються здоров'язберігаючі технології в роботі учителя-логопеда з дітьми, що мають важкі порушення мовлення? Суть логоритмічних занять.</p>	<p>4-12</p>
<p>Заняття 7. Здоров'язберігаючі технології в процесі навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. Охарактеризувати класи інтелектуальних порушень та клінічні форми розумової відсталості. Дати характеристику особливих освітніх потреб дітей з розумовою відсталістю. Використання здоров'язберігаючих технологій в роботі з розумово-відсталими дітьми.</p>	<p>Продемонструвати теоретичну суть даної теми . Пояснити етіологію і патогенез розумової відсталості. Дати характеристику особливих освітніх потреб дітей із затримкою психічного розвитку. Режим дня як один із чинників здоров'язберігаючих технологій у дітей з інтелектуальними порушеннями. Навести приклади практичних методів здоров'язберігаючих технологій, що використовуються в навчанні дітей в допоміжній школі.</p>	<p>4-12</p>
<p>Заняття 8. Здоров'язберігаючі технології підвищення якості життя осіб з порушеннями опорно-рухового апарату. Види рухових дефектів при порушенні функцій опорно-рухового апарату. Етіологія, класифікація і форми дитячого церебрального паралічу. Форми роботи з профілактики порушень постави і</p>	<p>Розкрити теоретичну суть за даною темою. Пояснити , в чому полягають причини і сучасні погляди на профілактику і корекцію плоскостопості, а також варіанти і ступені порушення постави. Суть рухових і</p>	<p>4-12</p>

<p>плоскостопості. Використання здоров'язберігаючих технологій в роботі з хворими, які мають порушення функцій опорно-рухового апарату. Дати характеристику сучасним здоров'язберігаючим технологіям в роботі з дітьми з ДЦП.</p>	<p>психічних порушень у дітей з церебральним паралічем. Навести приклади здоров'язберігаючих технологій, що використовують у практичній роботі з дітьми з порушеннями функцій опорно-рухового апарату та ДЦП.</p>	
---	---	--

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях за 12-бальною системою оцінювання.

Модульна контрольна робота (20 балів)

Після вивчення усіх змістових модулів здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Здоров'язберігаючі технології» студенти пишуть одну модульну контрольну роботу.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність;

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/Good	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25		
60-66	E (достатньо)/Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Здоров'язберігаючі технології»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної роботи з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до заліку. У відомості обліку успішності роблять запис «не зараховано»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання заліку з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів;
- здобувачеві вищої освіти, який отримав «не зараховано», дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;
- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;
- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;
- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на залік, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на заліку, він має негайно повідомити декана факультету.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних та практичних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (216) і кабінети (217, 218), мультимедійний проєктор VIEWSONIC PJD5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проєктора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, кушетки, спірометри, тонометри, пульсоксиметри, подушки, валики, сантиметрові стрічки, гоніометри, інвалідний візок, милиці, палиці одно-, три-, чотири точкові, ходунки регульовані не складані на чотирьох колесах зі столиком, ходунки нерегульовані не складані, сходи з похилою площиною, палиці гімнастичні, тренажерний стіл для дрібної моторики рук, стілець туалетний сталевий регульований складаний, реабілітаційні бруси, бандаж-фіксатор для долоні, валики, обтяжувачі, кушетки, бігова доріжка.

14. Рекомендована література.

Основна

1. Апанасенко Г.Л., Попова Л.А., Магльований А.В. Санологія (медичні аспекти валеології): підручник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти . Львів: ПП «Кварт», 2011. 303 с.

2. Медична і соціальна реабілітація: підручник / [В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін.]. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 464 с.
3. Михальський А.В., Жигульова Е.О., Михальська Ю.А. Здоров'язберігаючі технології при роботі з дітьми з особливими потребами. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2020. 228 с.
4. Омельченко Л.П. Здоров'ятворча педагогіка. Х.: Вид. група «Основа», 2008. 205 с.
5. Травматологія та ортопедія: підручник для студ. вищих. мед. закладів / за ред. Г.Г. Голки, О.А. Бур'янова, В.Г. Климовицького. Вінниця: Нова Книга, 2014. 416 с.
6. Фізіотерапія: навч. посіб. / за заг. ред. Я.-Р.М. Федоріва. Львів: «Магнолія 200», 2019. 542 с.

Допоміжна

1. Григус І.М. Нетрадиційні засоби оздоровлення: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2017. 242 с.
2. Зданюк В.В., Совтисік Д.Д. Лікувальна фізична культура: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: ТОО «Друкарня «Рута», 2020. 134 с.
3. Ленартович Н.А., Бондар Г.А. Здоров'язбережувальні технології в системі роботи класного керівника як один із методів реалізації виховання ціннісного ставлення до себе. Методичний посібник. Вінниця, 2015. 63 с.
4. Теоретичні і практичні основи процесу сестринського догляду за пацієнтами: навч. посіб. / [Р.О. Сабадишин, О.В. Маркович, Б.З. Чижишин та ін.]. Вінниця: Нова Книга, 2020. 240 с.
5. Совтисік Д., Богуцький А. Застосування здоров'язберігаючих технологій в офтальмології. Місце і роль фізичної терапії у сучасній системі охорони здоров'я: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Чернівці, 16.02.2023 р.) / за ред. Я.Б. Зоря. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2023. С.74-79.
6. Совтисік Д.Д., Зданюк В.В. Комплексна методика фізичної терапії при сколіозі в дітей 8-10 років в амбулаторних умовах. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. Вип.21. С.357-358

15. Рекомендовані джерела інформації.

1. Корисні ресурси Інтернету:

http://kurort.gov.ua/	Офіційний сайт журналу «Науково-практичний журнал «Медична реабілітація, курортологія, фізіотерапія»
---	--

https://tinyurl.com/ye4434jw	Офіційний сайт журналу «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»
https://pharmed.zsmu.edu.ua/article/view/	Офіційний сайт журналу «Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики»
https://www.nbuu.gov.ua	Офіційний сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
health.nuwm.edu.ua/index.php/rehabilitation/issues/view/	Офіційний сайт журналу «Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини»